

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
İle
Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti
Arasında
Türk Firmaları İşçilerinin İstisna Akdi Çerçevesinde
İstihdamına İlişkin Anlaşma

20.12.1991 tarih 21087 Sayı Resmi Gazete’de yayınlanmış hali.

Türkiye Cumhuriyeti ve Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümetleri

Ekonomik, sınai ve teknik işbirliğinin karşılıklı yararının takdiri içinde, ekonomik işbirliğini teminat altına almak amacıyla işgücü piyasasının ihtiyaçları dikkate alınarak Türk firmalarının işçilerinin gönderilmesi ve istihdamını sağlam bir temele oturtmak arzusuyla ,
İstisna akdine dayanarak işbirliği yapan Alman ve Türk işçilerinin gönderilmesi ve istihdamı imkanlarını iyileştirmek maksadıyla,
Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır.

Madde 1

(1) Bir Türk işvereni ile Almanya Federal Cumhuriyeti’nde mukim bir firma arasında istisna akdine dayanarak Almanya Federal Cumhuriyeti’ne geçici bir iş için gönderilen Türk işçilerine (istisna akdi-işçisi) işgücü piyasasının durumu ve gelişmeleri dikkate alınmaksızın çalışma izni verilir.

(2) Bu anlaşma, Türk-Alman firmalarının işbirliği ile üçüncü ülkelerde yapılacak bir işin hazırlık çalışmaları amacıyla bir istisna akdine dayanarak Almanya Federal Cumhuriyeti’ne gönderilecek işçiler için uygulanmaz.

Madde 2

(1) İstisna akdi-işçisi sayısı 7 bin olarak tespit edilmiştir. Bu sayı yıllık ortalama sayıyı ifade eder.

(2) Çalışma izni sadece, yerine getirilmesi esas itibarıyla mesleki niteliğe sahip işçi gerektiren istisna akitlerinin ifasında çalıştırılacak işçilere verilir. Ancak, işin yürütülmesi için gerekli olması halinde mesleki niteliği olmayan işçilere de çalışma izni verilir.

Madde 3

(1) Tespit edilen istisna akdi-işçisi sayısı Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından Türk firmaları arasında paylaştırılır. Tespit edilen sayıya uyulmasının temini için Türk tarafınca münferit istisna akitlerini kayıt edecek ve onaylayacak bir kuruluş görevlendirilir.

(2) Akit tarafların anlaşmanın uygulanmasından sorumlu kuruluşları istisna akdi-işçilerinin bir bölge veya sektörde toplanmamasına özen gösterirler.

Madde 4

(1) 2. maddenin 1.fıkrasının 1.cümlesinde tespit edilen sayı, aşağıda belirtilen şekilde işgücü piyasasındaki gelişmeye göre ayarlanır.

İşgücü piyasasındaki bir iyileşme halinde, anlaşmanın yürürlüğe girdiğinde belirlenmiş olan sayı, son 12 ay içerisinde işsizlik oranındaki her tam yüzde bir puanlık düşüş için yüzde beş oranında artırılır. İşgücü piyasasındaki bir kötüleşme halinde ise, sözkonusu sayı aynı şekilde düşürülür. Bunun için, içinde bulunulan yıl ile bir önceki yılın 30 haziran tarihi itibarıyla işsizlik oranları mukayese edilir. Değişiklikler, içinde bulunulan yılın 1 Ekim tarihinden itibaren dikkate alınır. Yeni kontenjan, küsuratsız olarak 10’a bölünecek şekilde tam sayıya tamamlanır.

(2) Almanya Federal Cumhuriyeti Federal Çalışma ve Sosyal Düzen Bakanlığı, 1. fıkrada hesaplanan kontenjanı her yılın 31 Ağustos tarihine kadar Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal güvenlik Bakanlığına bildirir.

Madde 5

(1) Çalışma izni sadece, sadece istisna akdi-işçisine ödenecek ücretin, yurtdışı istihdam payı da dahil olmak üzere kıyaslanabilir nitelikteki işçiler için ilgili Alman toplu iş sözleşmelerinde öngörülen ücrete tekabül etmesi halinde verilir.

(2) Bunun dışında, çalışma izninin verilmesi, verilmekten imtina edilmesi ve iptali konularında mevcut mevzuat uygulanır. İstisna akdinin bir örneği, zamanında, yetkili Eyalet Çalışma Dairesine verilir .Eyalet Çalışma Dairesi akdi başvurusunu zaman geçirmeden inceleyecek ve onaylayacaktır.

Madde 6

(1) Çalışma izni, istisna akdi faaliyetlerinin muhtemel devamı süresi için verilir. Çalışma izninin azami süresi kaideten 2 yıldır. İstisna akdi faaliyetinin önceden tahmin edilmeyen bir olay nedeniyle 2 yıldan fazla sürmesi halinde, çalışma izni 6 aya kadar uzatılır. İstisna akdi faaliyetinin 2 yıldan fazla süreceği peşinen belli ise, çalışma izni azami üç yıla kadar verilir.

(2) Bir işin bitirilmesinden sonra diğer bir istisna akdi faaliyeti için müracaat halinde, müsaade edilmiş olan 2 yıllık azami süre çerçevesinde yeni bir çalışma izni verilebilir. Önceden tahmin edilmeyen bir olay nedeniyle bu çalışma izni 6 aya kadar uzatılır.

(3) Çalışma izni, belirli bir istisna akdinin uygulanması amacıyla belirli bir mesleki faaliyet için verilir. Gerekçelendirilen istisnai hallerde çalışma izni, birden fazla istisna akdi için verilir. Türk firması, çalışma izninin öngörülen geçerlilik süresi içinde işçinin başlamış bulunan diğer bir istisna akdi faaliyetinde geçici olarak çalıştırılabilir. Firma bu değişikliği, yetkili Eyalet Çalışma Dairesine derhal bildirmek zorundadır. Eyalet Çalışma Dairesi, buna uygun çalışma izni verilmesini sağlar.

(4) Münferiden yönetici veya idari personel olarak çalışan işçilere azami 4 yıl için çalışma izni verilir.

Madde 7

İşinin bitiminde Almanya Federal Cumhuriyeti’ni terk eden bir istisna akdi-işçisi, ülkeyi terk ettiği tarih ile yeniden geldiği tarih arasında geçen sürenin önceki sınırlı oturma izninin toplam geçerlilik süresinden daha kısa olmaması şartıyla yeni bir istisna akdi çerçevesinde tekrar çalışma izni alabilir. 1’nci cümlede sözü edilen süre en fazla 2 yıldır, istisna akdi-işçisinin ülkeyi terk etmeden önce Almanya Federal Cumhuriyeti’nde 9 aydan daha fazla çalışmamış olması halinde bu süre 3 aydır.

Madde 8

(1) Almanya Federal Cumhuriyeti’nin yetkili dış temsilciliği, Türk işverenin müracaatı üzerine 3 aylık vize verilir. Vize verilir verilmez işçiler ülkeye giriş yapabilirler.

İşçiler, vize geçerlilik süresi sona ermeden, zamanında ikamet mahalleri için yetkili yabancılar dairesinden gerekli sınırlı oturma izni talep etmelidirler.

(2) Almanya Federal Cumhuriyeti’ne girişten sonra, yetkili kılınacak olan Çalışma Dairesine Çalışma İzni için derhal müracaat edilmelidir.

Madde 9

Almanya Federal Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Düzen Bakanlığı ve Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bu Anlaşma çerçevesinde sıkı işbirliği yaparlar. Akit taraflar Anlaşmanın uygulanmasına ilişkin gerekli bilgi alış-verişinde bulunurlar. İhtiyaç halinde bir akit tarafın isteği üzerine, bu anlaşmanın uygulanması ile ilgili sorunların görüşüleceği bir Türk-Alman Karma Çalışma Grubu teşkil eder.

Madde 10

Bir istisna akdine dayalı olarak istihdamlarına izin verilen işçilerin Almanya Federal Cumhuriyeti Federal Çalışma Dairesinin izni olmaksızın, üçüncü bir şahsa çalışmak üzere devredilmeleri halinde, bu firmaya gelecek hesap döneminde tahsis edilecek istisna akdi-işçisi sayısı yıllık ortalama işçi sayısı kadar azaltılır. Üçüncü maddenin 1’inci fıkrasına göre kendilerine tahsis edilen sayıdan daha fazla istisna akdi-işçisi veya çalışma izni veya oturma izni alamayan işçi istihdam eden Türk işverenleri aynı işleme tabi tutulur. Tekraren izinsiz işçi devreden veya istihdam eden Türk işverenlerinin işçilerine artık çalışma izni verilmez.

Madde 11

- (1) (1) Bu Anlaşma imzalandığı tarihte yürürlüğe girer.
- (2) (2) Bu Anlaşma süresiz olarak akdedilmiştir.
- (3) (3) Bu Anlaşma, her yılın 30 Haziran tarihine kadar, 30 Aralık tarihi itibarıyla geçerli olmak üzere yazılı ihbar kaydıyla feshedilebilir. Anlaşmaya dayanarak verilen çalışma izinleri fesihden etkilenmez. Fesih tarihinde, Eyalet Çalışma Dairesinin önceden müsaade ettiği bir istisna akdi mevcut ise bu akdin ifası için garanti edilmiş olan çalışma izinleri verilir.

Bu Anlaşma, Türkçe ve Almanca metinleri aynı derecede bağlayıcı olmak üzere Ankara'da 18 Kasım 1991 tarihinde iki asıl nüsha olarak imzalanmıştır.

**Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına**

**Almanya Federal
Cumhuriyeti
Hükümeti Adına**

(Anlaşma 20 Aralık 1991 tarih, 21087 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.)